

СХВАЛЕНО рішенням педагогічної ради
від 27.02.2024 року Протокол № 7

**Навчальна програма з мистецтва для 7-9 класів,
розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для
закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.)**

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

Пояснювальна записка

Мистецтво – найлюдяніша форма «спілкування» і залучення до вершин людського духу. На основі вічних цінностей: краси, добра, любові, істини через засоби виразовості різних видів мистецтва у художніх образах мистецьких творів виражають особливості (моральні, психологічні, світоспоглядання, спосіб життя та мислення) людини певної епохи, народу. Акумулюючи людський досвід, кожна епоха визначає свої пріоритети в системі ціннісних орієнтацій, виділяє головне та другорядне в них. Пізнаючи цінності з допомогою мистецтва, через мистецтво, людина пізнає людське в людині, підносить себе до прекрасного, переживає спектр почуттів, насолоджується. Прагнучи доторкнутися до прекрасного, працює над собою, змінюється, розвивається, діє. Маючи особистісний світогляд, самостійність, критичність і творчий характер, недоступна для маніпуляцій і долає стереотипи середовища.

Підлітковий вік є важливим у формуванні світогляду і цілісної картини світу, де ціннісні орієнтації виступають як психологічні новоутворення. Це пов'язано з актуалізацією проблеми самовизначення, розвитком саморефлексії і формуванням Я-концепції. Значний вплив на формування ціннісної сфери особистості, визнання власних можливостей надає мистецтво. Тому навчання мистецтву у підлітковому віці має спрямовувати свої вектори на виховання засобами мистецтва ціннісних орієнтацій підлітка, усвідомлення учнем/ученицею ролі і місця мистецтва в його/її житті, в житті людини у різні часи, розуміння власних можливостей у галузі мистецтва.

Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво. 7 – 9 класи» (далі - Програма) відповідає меті і завданням мистецької освітньої галузі, враховує послідовність досягнення результатів навчання мистецтва, визначених Державним стандартом базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 898 від 30 серпня 2020 року; далі – Державний стандарт) між циклами навчання базової середньої освіти, реалізує засадничі принципи концепції «Нова українська школа».

Програма укладена відповідно до Переліку модельних навчальних програм для 7 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 5 Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року).

Метою мистецької освітньої галузі, сформульованою в Державному стандарті, є «цілісний розвиток успішної особистості учня/учениці в процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні».

Водночас, під час навчання мистецтву мають активно розвиватися визначені в Державному стандарті базової середньої освіти ключові компетентності (вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність) та формуватися провідна для мистецької освітньої галузі *культурна компетентність*.

Досягнення мети мистецької освітньої галузі базується на спільних для всіх освітніх галузей **ціннісних орієнтирах** (пункт 4 Державного стандарту), якими особистість учня/учениці визнається як найвища цінність.

Досягнення мети навчання мистецтва в 7 – 9 класах забезпечується розв’язанням **завдань**:

- виховання в учнів/учениць емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів та естетичних потреб; збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів/учениць, розвиток їх емоційної сфери;
- формування у здобувачів освіти компетентностей та наскрізних умінь, ціннісних ставлень до держави, мистецтва, суспільства, довкілля, себе;
- формування системи художніх знань, опанування мистецької грамотності; розвиток умінь сприймання, інтерпретації, аналізу творів мистецтва й художніх явищ; здатності брати участь у обговоренні творів мистецтва, виявляти художньо-естетичні та ціннісні ставлення до творів мистецтва, мистецької діяльності; набуття мистецького досвіду;
- розвиток художньо-образного, асоціативного мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- виховання громадянської позиції, національного самоусвідомлення, патріотичних почуттів через мистецтво;
- формування здатності ідентифікації себе суб’єктом полікультурного світу; готовності до участі у збереженні і примноженні мистецько-культурних цінностей.

Програмою передбачено, що навчання мистецтва в 7-9 класах буде ефективним, якщо освітній процес базуватиметься на таких наукових **підходах**: особистісно орієнтований, аксіологічний, компетентнісний, діяльнісний, інтегрований.

В основу Програми покладено принципи:

- **дитиноцентричності та індивідуалізації** (врахування вікових особливостей психічного розвитку підлітків,

пізнавальних можливостей учнів, інтересів, потреб в галузі мистецтва);

- **цілісності** (орієнтація на досягнення цілісності освітнього процесу, спрямованість змісту, всіх форм і методів на особистісно-художній розвиток учня/учениці та можливість отримати цілісне уявлення про художній розвиток людства);
- **неперервності, наступності, систематичності навчання**
- **дидактичної інтеграції на основі взаємодії мистецтв** (спрямованість на поліхудожній розвиток учнів);
- **пріоритету творчої діяльності** обумовлює необхідність створення результативних технологій, методик навчання і виховання, побудованих на діяльнісному, творчому підході, які активізують пошукову активність і створюють максимальні умови для творчої діяльності учнів;
- **варіативності** змісту, засобів, методів і технологій навчання мистецтва;
- **єдності національного та загальнолюдського в освіті** (увиразнення українських здобутків у галузі різних видів мистецтва на тлі світової мистецької спадщини, зокрема європейської, опора на загальнолюдські цінності і національний патріотизм);
- **компаративності** (зіставлення/порівняння творів різних видів мистецтва українських та зарубіжних авторів в контексті виявлення художнього стилю, напрямів, течій, національної специфіки, оригінальних творів та їх інтерпретацій тощо);
- **культуровідповідності** (зорієнтованість на усвідомлення учнями/ученицями мистецтва як соціального явища; на висвітлення соціальних функцій мистецької діяльності);
- **естетичної спрямованості** (засвоєння в процесі навчання естетичної цінності художніх творів, розвиток естетичного світогляду).
- **рефлексивності** (співвіднесення власних життєвих позицій, світоглядних установок зі змістом художніх образів/творів мистецтва, усвідомлення і зіставлення власних емоційних станів з переживаннями, відтвореними у творах мистецтва тощо).

Структура Програми містить:

- 1) Пояснювальну записку, де зазначено мету, завдання інтегрованого курсу, принципи модельної навчальної програми, її структуру, шляхи реалізації;
- 2) Основну частину, в якій подано

«Очікувані результати навчання» - як орієнтири для оцінювання за групами умінь, визначених у положеннях Державного стандарту, як от:

1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва.
2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва.
3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту.
4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації.

«Орієнтовний зміст» окреслює світоглядні позиції, навколо яких має структуруватися мистецька освіта на певному році навчання і визначає орієнтир для педагогів у доборі навчального матеріалу з мистецтва; базові знання з різних видів мистецтва, які здобувачі освіти мають опанувати упродовж зазначеного періоду навчання.

Програма ґрунтується на компетентнісному та діяльнісному підходах. Тому матеріал розділу «Зміст навчання» має опановуватися учнями й ученицями в активній формі, через різні види діяльності, що охоплюють сфери сприймання й обговорення творів мистецтва та власної учнівської творчості, пізнання себе та світу через мистецтво. Компетентнісний і діяльнісний підходи нерозривно пов'язані між собою: вектор діяльнісного підходу спрямований на організацію процесу навчання, компетентнісний – на досягнення певних результатів, формування компетентностей: різні компетентності (мистецькі і ключові) формуються в процесі діяльності). Запропоновані у Програмі «Види навчальної діяльності» орієнтують педагога на планування освітньої діяльності учнів/учениць для опанування ними через діяльність зазначеного змісту задля досягнення очікуваних результатів навчання як орієнтирів (показників) їх оцінювання – формувального та підсумкового.

Зміст навчального матеріалу, представлений у Програмі, відповідає Типовій освітній програмі й розраховано **на рекомендовані** 2 години на тиждень у 7 класі та 1 годину на тиждень у 8 та 9 класах відповідно.

Програма забезпечує наступність між рівнями базової освіти. В основу конструювання змісту Програми обрано концепцію поліцентричної інтеграції (Л. М. Масол), яка передбачає виокремлення домінантних видів мистецтва, що поєднуються в єдиний світоглядно-тематичний цикл на основі спільних і універсальних для різних видів мистецтва категорій: види і жанри мистецтва (5-6 класи), стилі мистецтва (7-9 класи), у поєднанні із засадничими положеннями концепції «Нова українська школа».

Тематичний розподіл навчального змісту

7 клас	Тема року: Мистецтво і життя, життя в мистецтві
	Розділ І. Мистецтво про людину
	Розділ ІІ. Мистецтво для людини

8 клас	Тема року: Світ мистецьких образів минулих епох
--------	---

	Розділ І. Мистецькі образи Античності і Середньовіччя
	Розділ ІІ. Мистецькі образи Нового часу
9 клас	Тема року: Мистецький образ нашої епохи
	Розділ І. Мистецькі образи Новітнього часу
	Розділ ІІ. Мистецтво сьогодення та завтрашнього дня.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

7

клас

Тема року: Мистецтво і життя; життя в мистецтві

Очікувані результати навчання	Орієнтовний зміст	Види навчальної діяльності
-------------------------------	-------------------	----------------------------

1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва характеризує твори мистецтва різних видів/жанрів, напрямів сучасної естрадної музики, використовує відому мистецьку термінологію; пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе; пов'язує зміст твору з явищами сучасного життя; орієнтується в особливостях українського народного мистецтва, зокрема мистецтва рідного	Мистецтво в житті сучасної людини. Актуальність народного мистецтва в усі часи. Світ почуттів і цінностей людини в образному змісті творів мистецтва; розкриття багатогранності внутрішнього світу людини Взаємозв'язки мистецтва і технологій. Комфортне середовище людини, створене за законами мистецтва. Мистецтво у медіапросторі.	Сприймання, аналіз, інтерпретація і обговорення творів мистецтва. Висловлювання власних емоційних вражень, ціннісних ставлень та критичних суджень щодо творів мистецтва. Дослідження - довкілля, сприйняття його об'єктів для художньо-образної інтерпретації засобами мистецтва;
--	--	---

краю; встановлює зв'язки народного мистецтва із сучасними мистецькими тенденціями; користується довідниковими/ енциклопедичними джерелами для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва виконує вокальні твори (а капела та із супроводом); володіє елементарними вокально-хоровими навичками (дихання, дикція, артикуляція, співоча постава); створює елементарні музичні композиції; створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали для реалізації творчого задуму; розробляє ескізи виробів декоративно-прикладного мистецтва; виконує творчі роботи з урахуванням традицій; розробляє ескізи різних видів дизайну; демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду тощо), бере участь у проєктній діяльності; розуміє і пояснює етапи планування проєкту; застосовує	Мистецтво для задоволення/ регуляції емоційного стану. Базові знання <i>Музичне мистецтво</i> Народна і професійна музика. Автентичність, обробки/ аранжування народних мелодій; Сучасні аранжування / переклади/різні інтерпретації музичних творів. Жанри музичного мистецтва (вокальні, інструментальні). Напрями сучасної естрадної музики (джаз, рок, поп та ін.) <i>Візуальні мистецтва</i> Декоративно-ужиткове мистецтво. Види декоративно-ужиткового мистецтва. Національний стиль в мистецтві. Архітектура. Види архітектури. Дизайн. Види дизайну Фірмовий (корпоративний) стиль/ <i>Сценічні мистецтва</i> Музично-театральні жанри. Сучасна хореографія.	- звуків довкілля, звукові імпровізації; особливостей роботи з різними інструментами, матеріалами; пізнання особливостей досвіду митців для набуття мистецьких знань для власного досвіду. Виконання проєктів (індивідуальних, групових); участь у художньому оформленні шкільних заходів, участь у соціокультурній діяльності; Спів народних і сучасних авторських пісень, зокрема мовою оригіналу (а капела/ із супроводом/з елементами багатоголосся) з імпровізованими жестами й рухами. Гра на музичних інструментах. Експериментування із звуками різних властивостей. Звукові/музичні/ритмічні імпровізації.
---	---	--

	Арт-практики (перформанс, гешпенінг, арт-моб та ін).	
--	--	--

набуті вміння художнього творення; знання і уміння з інших освітніх галузей для виконання завдання/ реалізації творчого задуму; бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва; 3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту характеризує свої успіхи в мистецтві; аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, дотримується партнерських взаємин на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва); визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану; 4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації використовує за потреби цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; обирає способи творення, зокрема медіаформати (додавання ілюстрацій, створення	<i>Екранні мистецтва.</i> Види і жанри кіномистецтва. Мистецтво на телебаченні (інтернет-телебаченні). Медіа-мистецтво. Мистецтво та віртуальна/ доповнена реальність, новітні технології в мистецтві	Виконання художніх вправ, начерків, ескізів, робіт в графічних, живописних пластичних художніх техніках. Художнє конструювання Театралізації/інсценізації/ флешмоби; фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. Виконання рухів під музичний/ритмічний супровід використання цифрових/інтернет-ресурсів, в художньо-творчій та дослідно-пошуковій діяльності
--	--	--

нескладних графічних зображень, аудіо-		
--	--	--

/відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження, може прокоментувати задум; шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; пояснює ознаки охорони авторського права, у чому полягає порушення авторських прав.		
--	--	--

8

клас

Тема року: Світ мистецьких образів минулих епох

Очікувані результати навчання	Орієнтовний зміст	Види навчальної діяльності
-------------------------------	-------------------	----------------------------

1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; розрізняє стилі у різних видах мистецтва; наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв	Світ людських цінностей в мистецьких образах різних епох (Античності, Візантії та України-Русі, Середньовіччя; епохи Відродження, «Нового часу»). Стиль у мистецтві. Види мистецтва в яких яскраво виражено риси певного стилю мистецтва. Українське мистецтво – невід’ємна складова європейського мистецтва минулих епох. Віддзеркалення рис художніх стилів минулого	Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: ознак художнього стилю у різних видах мистецтва;
--	--	---

порівнює художній образ і явища навколишнього середовища наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва визначає свої уподобання. виконує вокальні твори; володіє вокально-хоровими навичками; створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), бере участь у проєктній діяльності; реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань; бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва	в мистецьких явищах сучасності. Базові знання <i>Музичне мистецтво</i> Особливості музичного мистецтва в епоху Античності, Середньовіччя, «Нового часу». Види і жанри музичного мистецтва: характерні ознаки в межах художнього стилю <i>Візуальні мистецтва:</i> Характерні художні ознаки художнього стилю (візантійський, романський, готичний, Ренесанс, бароко, рококо, класицизм, романтизм тощо) у творах образотворчого/візуальних мистецтв минулих епох. Синтез	прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ритмічний супровід
--	---	---

	мистецтв. <i>Сценічні мистецтва:</i>	
--	---	--

3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту критично характеризує свої успіхи в мистецтві; аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва); визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану 4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір; шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав	Театр в епоху Античності, Середньовіччя, «Нового часу». Танцювальне мистецтво минулих епох. <i>Екранні мистецтва:</i> Кінематограф про мистецтво минулих епох.	Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. Розробка і підготовка мистецьких заходів Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох.
---	---	--

Тема року: Мистецький образ нашої епохи

<i>Очікувані результати навчання</i>	<i>Орієнтовний зміст</i>	<i>Види навчальної діяльності</i>
Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва виявляє стильові особливості твору мистецтва, наводить приклади із знайомих творів за стильовими ознаками; визначає окремі характерні ознаки певного стилю в новому для себе творі; орієнтується в особливостях українського народного мистецтва, зокрема мистецтва рідного краю; інтерпретує твори різних видів, жанрів, стилів (напрямів тощо) мистецтва, використовуючи власний досвід; зіставляє з іншими творами, опрацьованими раніше виокремлює цінності, закладені у творі мистецтва, ідентифікує їх зрозумілість для себе; формулює оцінні судження про твір мистецтва, пов'язує зміст твору і соціокультурний контекст; усвідомлює необхідність збереження мистецької спадщини рідного краю й світу; досліджує зв'язки, встановлює аналогії між художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; наводить приклади синтезу мистецтв; зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей	Світ людських цінностей в мистецьких образах різних епох. Модерністські напрями і течії в мистецтві. Особливості мистецтва поч. ХХІ ст. Культурні креативні індустрії. Сучасні професії, пов'язані з мистецькою діяльністю. Новітні технології в мистецтві. Цифрове мистецтво. Медіамистецтво. Українське мистецтво – складова світового мистецтва. Мистецтво української діаспори. Форми збереження та популяризації мистецької спадщини.	Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення суттєвих ознак певного художнього напрямку/течії. Дослідження: художніх образів/втілення художніх задумів у творах мистецтва ХХ- поч. ХХІ ст.; сучасних професій, пов'язаних з мистецькою діяльністю; власних емоційних станів від мистецтва та мистецької діяльності. Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного художнього напрямку/ течії мистецтва.

	Базові знання	
--	---------------	--

користується довідниковими/ енциклопедичними джерелами 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, фактури, засоби дизайну, знання і уміння з інших освітніх галузей, свідомо враховує закони композиції для реалізації творчого задуму; демонструє наполегливість у досягненні цілі, зокрема реалізації власних ідей; імпровізує, експериментує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, пластичного інтонування, театралізації, візуального ряду тощо), застосовуючи набуті вміння художнього творення; здійснює пошук можливостей і пропонує власні ідеї для естетизації середовища засобами мистецтва; пропонує власні інтерпретації ідей інших осіб; бере участь у проєктній діяльності; реалізує ідеї самостійно або в групі, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використовує знання і уміння з інших освітніх галузей 3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту	<i>Музичне мистецтво</i> Музичне мистецтво ХХ – поч. ХХІ ст., особливості мови, жанрів тощо. Види/напрями/стилі сучасної академічної та естрадної музики. Форми поширення мистецтва. <i>Візуальні мистецтва:</i> Художні течії і напрями в мистецтві ХХ ст., характерні особливості художньої мови, утілення художніх образів/задумів. Дизайн. Синтез мистецтва та технологій. Музеї, картинні галереї Мистецтво поч. ХХІ ст. <i>Сценічні мистецтва:</i> Види театру, особливості художньої мови. Сучасні театралізовані явища. Культурні креативні індустрії. <i>Екранні мистецтва:</i>	Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. Театралізація, інсценізація, фільмування; створення фото/колажів. Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ритмічний супровід Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. Розробка і підготовка мистецьких заходів Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво різних епох.
---	---	--

розуміє пояснює свої бажання і можливості у творчості, розуміє власні сильні сторони, враховує свої досягнення під час самопрезентації; виявляє ініціативність в обговореннях творів мистецтва і створенні спільного творчого продукту; цілісно представляє та обґрунтовує задум/ідею; дотримується партнерських взаємин під час спільної мистецької творчості; працюючи в групі, бере відповідальність за спільний результат; пояснює свої емоції і враження від твору мистецтва/мистецької діяльності; обирає із знайомих твори мистецтва і використовує їх для покращення власного емоційного стану; усвідомлює і визначає власні мистецькі вподобання; визнає право інших осіб на власні вподобання в мистецтві; розуміє емоції інших; використовує різні художні способи, засоби для передачі настрою та емоцій у власній творчості 4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації використовує різні способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, коментує задум та обґрунтовує вибір; самостійно шукає і добирає цифрові матеріали, використовує різні цифрові ресурси, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання; самостійно впорядковує дібрані матеріали; пояснює критерії оцінки достовірності інформації про мистецтво, зокрема в інформаційному просторі;	Кінематограф: художня мова, види, жанри, кінематографічні школи. Медіамистецтво. Засоби інтернет-комунікації і мистецтво. Віртуальна та доповнена реальність.	
--	--	--

пояснює знаки охорони авторського права, у чому полягає порушення авторських прав; зазначає джерела і авторство під час цитування і посилання/звернення; визначає особисті права автора мистецького твору.		
---	--	--

Розробниці програми:

Олена ГАЙДАМАКА, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, член робочої групи з розроблення Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти

Наталія ЛЄМЕШЕВА, методист предметів мистецької освітньої галузі лабораторії виховної роботи Комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»